

1765.

1. *
Aekermannus: Rhapsodia quaestionum in foro
quotidie obvenientium, neque tamen legibus deci-
sorum. Collect. 2. Programma, quo memoriam
Aekermannianam . . . indicunt.
2. *
Bornius: Rhapsodia quaestionum in foro quo-
tidie obvenientium, neque tamen legibus deci-
sorum. Collectio VII. Programma, quo ordinarios
senior ceterisque fac. jur. assessores memo-
riam Bornianam indicunt.
3. *
Silberstein: Rhapsodia quaestionum in foro
quotidie obvenientium, neque tamen legi-
bus decisarum. Coll. 3. Programma, quo . . .
hram facultatum decani et reliqui assessores
memoriam Silbersteinianam indicunt.
4. *
Apellius, Henricus Fredericus Innocentius: Pro-
gramma, quo senior reliquisque doctores fac.
jur. hps. summos in jure honores . . . Hen-
rico Frederico Innocentio Apellio curatos indicunt.

1765*

5. Apel, Hunsus Frider. Innocentius: Super legis-
latione Imperatoris Romanorum Augusti.
6. Bauerus, Huns. Gorperti: De abstinentione gera-
dae feminae minoris.
7. Bauerus, Huns. Gorperti: Brevis commentatio
super lege, in ambiguis etc. 96 d. d. 7. j.
8. Breuning, Christianus Huns: De tutore aut
curatore filii familiae impuberis vel minoris
9. Breuning, Christianus Huns: De iudice jurispra-
dentiae ignaro iusto atque legitimo.
10. Breuning, Christianus Huns: Responselibus durante
matrimonio contractis.
11. Breuning, Christianus Huns: De causis cadentis
jurisprudentiae post tempora Alexandri Severi.
12. Breuning, Christianus Huns: De sponso dante
dotis a sponsa soluta.

1763

13. Breuning, Christianus Henr: An quaerela testa-
menti inofficiosi locum habeat contra teste
in utroque fratris, in quo filias naturales
heres institutus.

14. Breuning, Christianus Henr: De furto rei litem
antea amissae.

15. Breuning, Christianus Henr: De injuria per
veritatem illata

16. Heinsius, Godofredus: 1074. phil. ex Decanus: De
eclipse solis d. 1 April 1764 Lippine observata.

Programma, quo ad Terzen orationem memoriale
Heinricianae, Pövelianae et Sigfridianae sacrae
Iam invitata

17. Herold, Christianus Michael: De legalis nuptiarum
caussa relicta

18. Hommel, Carolus Ferdinandus: Rhaprodia
quaestionum in foro quotidiano obvientium, neque
tamen legibus Teutonicarum. Collectio 7. Programma, quo
solenius doctoralia Consi. Augusti Helgolandii indicit.

1765.

19. Hommelius, Cordus Ferdinandus: Principis curas.
leges.
20. Hommelius, Cordus Ferdinandus: Rhapsodia quaeritur
num in foro quotidie obventurum neque lumen legis
decisarum. Collectio IV.
21. Hommelius, Cordus Ferdinandus: De habitate
testium in causa civili.
22. Hommelius, Cordus Ferdinandus: An dominus feodo-
riam contra testium perpetratam valide remittat?
23. Hommelius, Cordus Ferdinandus: Rhapsodia quaeritur
num in foro quotidie obventurum neque tamen
legibus decisarum. Collectio 5.
24. Klasing, Antonius Guertus: Controversiae recentiorum
inter pontificem Romanum et rempublicam Geneensem
super legato in Cornicam unno hi'storia, orationi asti-
praemissa.

1765

1. Thiermerus, Christianus Wilhelmus; fac. jur. praesent.

Causa: Remissionem juratae specificationis cum
socii cantella conjunctionem cantellam inuolens
esse, demonstrat. Programma, quo saluanda
doctoralia . . . Ioannis Friederici Voigtii in
dicit.

2. Platnerus, Joh. Gulieb: Super domini civitatis
in finis taxonibus natura

3. Pullmannus, Tobias Ludovicus Ernestus: De iudicio
Curiae. Programma, quo ad audiendam ora-
tionem sollemnem invitatur.

4. Rivinius, Augustus Florentinus; fac. jur. praesent. cella
viva: Programma, quo summas in jure hono-
res Iusto Hamingio Stammelio in dicit.

7

1765,7.

BREVIS COMMENTATIO
Super lege, in ambiguis etc. 96. D. d. R. 1.

Q V A M
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS
C O N S E N S V
P R A E S I D E

D. HENR. GODOFREDO BAVERO

SVPR. CVR. PROVINCIAL. ET FACVLT. IVRID. LIPS.
ASSESS. TITVLOR. D. V. S. ET R. I. P. P. O. ET
COLLEG. MINOR. PRINCIPP. COLL.

J. 91

D. XVI. NOVEMBR. A. C. MDCCLXV.

IN AVDITORIO ICTORVM

DISPV'TANDO DEFENDET

CHRISTIANVS EHREGOTT REPMANNVS

IAHNSDORF. MISN.

L I P S I A E
EX OFFICINA LANGENHEIMIA

I. N. D.

Explicatio l. In ambiguis 96. D. d. R. I.

§. I.

Etsi plane non desint, qui ad propositam legem fuerint commentati, optimae notae interpretes, plurimi enim in exponendo titulo, cui inserta est, diligenter, et merito quidem, quia fere integrum ius ciuile, et eius oeconomiam, succinctamque quasi continet repetitionem, versati sunt, non tamen omnino erit inutile, partim, quae dixerint alii, quaeque vera creuero, in memoriam reuocare, et pluribus, quantum fieri potest, argumentis fulcire, partim noua, quae ad rem pertinere videbuntur, addere. Et enim prout ea, quae ad interpretationem pertinent, insignis esse utilitatis, ipsa res loquitur, id in nostram regulam eo magis cadit, quo laxior eius patet ambitus.

Introitus.

§. II.

Non ad omnes locutiones et scripturas pertinet noster canon, sed eas tantum, quibus quis declarat, quid in iis, quae a solo ipso pendent arbitrio, fieri velit. Quum enim in contractibus

Lex nostra ad conuentiones non pertinet.

aliisque conventionum figuris ex duorum consensu negotium fiat perfectum, indeque nascatur obligatio, quis non intelligit, harum naturam resistere, quominus, quid ab vno vel altero dictum, vel scriptura declaratum sit, ex huius sententia intelligi, et in alterius odium detorqueri possit, ex cuius tamen consensu, ut obligatio coaluerit, petendum est, et qui aequè minus, rem suam iactare suamque conditionem deteriore reddere voluisse, existimandus est. Ad conventiones igitur illud PAVLI potius pertinet, quod in *l. 172. pr. D. d. R. I.* habetur; *in contrabenda venditione ambiguum pactum contra venditorem interpretandum est.* Neque putandum est, mentem ICI fuisse, hanc interpretandi regulam cogere ad solam venditionem, quod nec ratio quibuscunque contractibus communis, nec leges patiuntur. Quippe in *l. 39. D. d. Pacti.* et *26. d. Reb. Dub.* idem de stipulatione et locatione legimus. Ut potius ex collatione horum iuris capitum, inprimisque ex *cit. l. 39. verb. finall. in quorum potestate fuit, legem aperitius conscribere,* intelligamus, sic de conventionibus esse tenendum, obtinere significationem creditori, siue ei, qui legem siue pactum adiecerit, maxime noxiam, quia penes ipsum steterit, sententiam suam apertius declarare. Atque adeo de *cit. l. 172.* statuere, ICTUM venditionis mentionem fecisse exempli causa, regulam potius PAPINIANVM in *cit. l. 39.* suppeditare, ex qua idem in emtorem, conductorem, promissorem aliosque cadit, si videlicet hi autores pacti conditionis adiectae appareant. Secundum id, quod vulgo dicitur, interpretationem non patrocinari iis, qui, quum clarius loqui potuerint, locuti non sint.

§. III.

Legum, sententiarum, libellorumque interpretationem lex nostra complectitur.

Quia vero nostrum magis est, dicere, quae sit sententia legis propositae, quam, in quibus exulet, causas enarrare, redeamus, vnde paulo prolixius digressi sumus. Dixi eam respicere ad enunciationes eas, quae ex libero arbitrio dicentis scribentisue proficiantur, V. IAC. GODOFR. hic. Sic ambigua oratio a Llatore profi-

proficiscitur *l. fin. C. l. 19. D. d. LL.* quod etiam si leges taceant, quotidiana euincit experientia. Quod si appareat, quum Principis voluntas legem constituat, ab eoque propterea interpretatio petenda sit, *cit. l. fin.* quis dubitare suscipiat, sententia Latoris, etiam dura, spectanda sit, an minus: *l. 20. seq. D. d. LL.* indeque est, quod in *cit. l. 19. eod.* obuenit: *in ambigua legis voce eam potius accipiendam esse significationem, quæ vitio careat; præsertim, cum etiam voluntas legis ex hoc colligi possit.* Eundem in modum dubia Iudicis sententia, dubius actoris libellus interpretationem auctoris sententiæ consentaneam exigit, *l. 9. D. d. Praetor. stipulat. cit. l. 172. §. vn. D. d. R. I. l. 83. §. 1. D. d. Verb. Obligat.* ubi PAVLVS differentia inter actorem et stipulantem rationem hanc reddit, rei subiectæ vehementer accommodatam; *quia stipulatio ex vtriusque consensu valet, iudicium autem etiam in inuitum redditur.*

§. IV.

Sed licet hæc verissima esse, licet, exempla mox proposita regulam nostram continere, ipsa rei natura doceat, in proponenda tamen ea Ictum nostrum VOLVSIVM MAECIANVM testamentium inprimis orationes cogitasse, ipsius legis rubrum nobis persuadet, quo ex libris fideicommissorum eam, siue, prout alii malunt, ex quaestionibus de fideicommissis depromptam esse, docemur. In his igitur exponendis præcipuam esse dicit sententiæ testatoris rationem habendam. Partim, quia ex eius solius liberissimo arbitrio subsistit, modo contra normam legibus præscriptam, quum iuri publico derogari non debeat cautionibus priuatorum, nihil actum sit, partim, prout suspicor, quia, planam vbi que et apertam locutionem a moribundo exigere, iniquum videbatur, partim, quia leges testamentis mirum in modum patrocinantur. Scilicet reipublicæ ipsi intelligitur expedire, vt suprema hominum iudicia exitum habeant iuxta PAVLUM in *l. 5. quemadm. testam. aper. iudicium*, eandemque ob causam plenius, prout idem Ictus proficitur,

fitetur, voluntates testantium interpretari conuenit, id est, si verum intelligo, in exponendis vltimis voluntatibus, non propriae verborum, quibus expressae sint, significationi, qualem contractus explicationem desiderant, anxie inhaerendum, verum testatoris potissimum sententiam esse inuestigandam. Verbo. Idem PAVLVS vnica voce *plenius* indigitat, quod noster pluribus apertius declarat. Eandemque sententiam INNOCENTIVS III. non obscure in *c. 6. X. d. Donat.* commendat.

§. V.

Quod pluribus argumentis confirmatur.

Egrege cum hac interpretandi ratione conspirat VLPIANVS in *l. 3. §. 1. d. trit. vin. vel ol. legat.* dum CELSI sententiam probat, qui, vino legato, etiamsi non sit legatum cum vasis, vasa quoque, respondit, legata videri, quia credibile sit, etsi vasa pars vini non sint, mentem testantis eam esse, vt voluerit accessioni esse vino amphoras. Quippe idem VLPIANVS in *l. 1. §. 3. D. d. Peric. et comm. rei vend.* vino vendito, vasa simul deberi, negat. Sed quid fufius rei per se clarae et indubiae immoremur. Cuius veritatem fere singula de testamentis, legatis, fideicommissis, aliisque vltimarum voluntatum speciebus iuris capitula loquuntur. Annon fauor testantium legem Falcidiam, annon obligationem perfectam, restituendi hereditatem eiusue partem fiduciario impositam, annon SCra Trebellianum et Pegasianum, eorumque confusionem pariter, atque dilatationem genuit, annon ipse heredis fauor, et iuris praesumptio, secundum quam nemo heredem suum, quem videlicet prae aliis dilexisset institutione ipsa declarauerit, grauare voluisse intelligitur, inde petenda sunt. En leges disertas, en integros iuris articulos, quae singula euincunt, quemadmodum in legibus, non minus in testamentis interpretandis hunc esse vnicum debere finem interpretis, officium hoc vnicum, vt eius sententiam spectet, qui orationem protulisset. Quaeque adeo hoc loco occurrunt iuris praesumptiones, eo redeunt omnes, vt media esse videantur, quibus
facilius

facilius vltimum huncce finem obtineamus, et quae simul, atque huic aduersa apparuerint, euanescent.

§. VI.

Quae cū ita sint, non potui non mirari, quum viderim, quod saepius praxis ista iuris praesumptione, qua testator non temere censendus est grauare voluisse heredem suum, quam probasse nobis videmur filiam esse insignis illius, qua testatores fruuntur, auctoritatis, hac igitur quod praxis ita saepius vtatur, vt voluntatem testatoris subuertat, eumque suo quasi gladio iugulet. Dicunt nimirum, nemini licere, iuris placita ignorare, indeque testatori incumbere, nosse praesumptionem, pro herede militantem, qua, si, nihil impediente, ambigua oratione vsus fuerit, sententiam eligi debere heredi maxime proficuum, praesertim, quia testator apertius loqui potuisset. Quis huius formulae rationem iuris rationi in praemissis expositae consentaneam putauerit. Quis demum, admissa ea, vsus fuerit plenioris, siue, secundum Cuiacium ac Donellum, aequioris benigniorisue testamentorum interpretationis. Concedam, nulli ignorantiam iuris prodesse, nec testatori profit. Id vero non intelligo, qua iuris specie testator, qui ambigua oratione vsus fuerit, propterea inculpandus videatur, cum sciat, etiam tum ipsius sententiam iuris placita tueri, neque tam planam ab ipso, quam a contrahentibus, disiderare dicendi rationem.

Es a dubitationibus vindicatur.

§. VII.

Est igitur verissimum, interpretis vltimarum voluntatum pri-
mum hoc esse officium, vt, quae vera sit sententia testatoris, alio-
ue quocunq; modo in mortis euentum quidquam iubentis pre-
caentisue inquirat, neque inter genera dispositionum, legata sint,
aut fideicommissa, aut id genus alia, distinguat. Quod enim praecipue fideicommissis odium plerumque aduersatur, non inueni, cui iuris praesidio insitat. Ambabus manibus largior, heredi fidei-
diciario, cui magis, quam fideicommissario, fauere interpretatio
debet,

Exemplis denique illustratur.

debet, illi igitur, largior, onerosas, atque adeo odio, esse eiusmodi praestationes. At enimvero maxime fauendum testatori sine dubio erit, a quo repetendus est semper heredis fauor. Quod probauit. Lex Falcidia proficua est heredi, neque tamen ipse, verum testatoris ergo, ne vltimum ipse decretum herede, et exitu destruat, constituta. Hinc exulat, si diserte testator, vt exularet, iusserit. *In conditionibus primum locum voluntatem defuncti obtinere*, ait VLPPIANVS in *l. 19. D. d. Conditt. et Demonstr.* vt alia innumera taceam. Ipsum vero fideicommissorum odium, indeque petita restricta eorum intrepacio, non video quomodo defendi contra *l. 19. D. ad Sct. Trebell.* possit, vbi PAVLYS diserte, *nec verba*, inquit, *spectantur Scti, sed sententia quibuscunque verbis: dum testator senserit, vt hereditas sua restituatur.* Denique non intelligo, quo tandem modo cum illa restricta interpretandi ratione conciliari possit diuisio fideicommissorum in expressa, intellecta, siue vtilia, atque tacita, quam late proponit, satisque confirmat CLAVDIVS CHIFFLETIYS in libris de *Substitutionibus vel successibus*, alioque, *de iure fideicommissorum*, inscripto, quorum vterque in EVERARD. OTTONIS *Theaur. Tom. V.* occurrit.

TANTVM.

ULB Halle

005 423 643

3

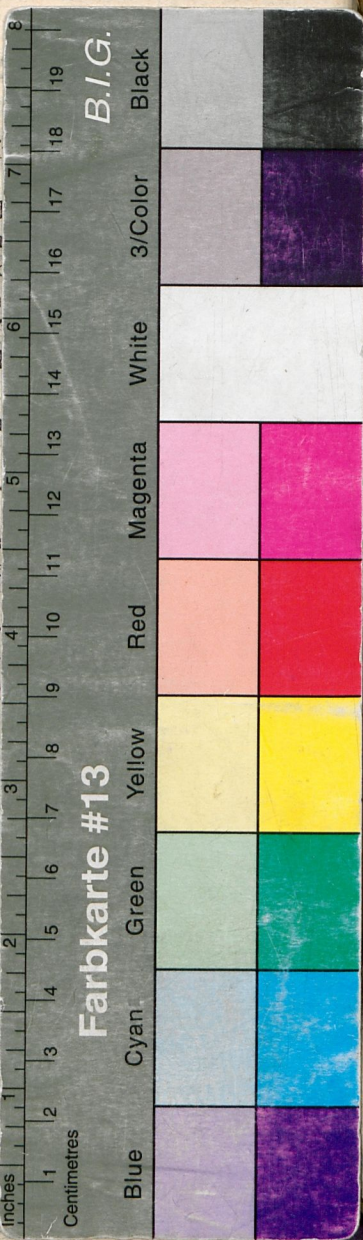
SB

F. J. J. J.

vol 18

78
1765,7.

BREVIS COMMENTATIO
Super lege, in ambiguis etc. 96. D. d. R. 1.

Q V A M
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS
C O N S E N S V
P R A E S I D E
D. HENR. GODOFREDO BAVERO
SVPR. CVR. PROVINCIAL. ET FACVLT. IVRID. LIPS.
ASSESS. TITVLOR. D. V. S. ET R. I. P. P. O. ET
COLLEG. MINOR. PRINCIPP. COLL.
D. XVI. NOVEMBR. A. C. MDCCLXV.
IN AVDITORIO ICTORVM
DISPVTANDO DEFENDET
CHRISTIANVS EHREGOTT REPMANNVS
IAHNSDORF. MISN.

L I P S I A E
EX OFFICINA LANGENHEIMIA

